

Minister Funduszy i Polityki Regionalnej

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

Warszawa, data: 17 listopada 2024 r.

znak sprawy: DSR-IVa.054.1.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

**Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 5626 Pana Posła Witolda
Zembaczyńskiego w sprawie polityki regionalnej Unii Europejskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację, przedstawiam następujące informacje dotyczące reformy polityki spójności w kontekście jej możliwej centralizacji, szans i zagrożeń jej wprowadzenia w życie oraz działań podejmowanych przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.

Debata na temat przyszłych Wieloletnich Ram Finansowych (WRF) po 2027 r. oraz przyszłej polityki spójności nadal trwa. Projekty rozporządzeń dotyczących przyszłych WRF mają zostać opublikowane najwcześniej w połowie 2025 r. Niedługo potem zostanie zaprezentowany nowy pakiet rozporządzeń dla polityki spójności. W debacie nieformalnej przewijają się różne poglądy, z których wynika, że nawet sama Komisja nie jest monolitem w kwestii roli regionów. Faktycznie część z tych głosów wskazuje na możliwość skorzystania z rozwiązań stosowanych w ramach Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ale nie można na tę chwilę jednoznacznie zakładać, że taka będzie oficjalna propozycja Komisji Europejskiej. Dopóki brak jest konkretnych propozycji nie będzie możliwa precyzyjna analiza, jaki będzie wpływ nowych rozwiązań na sytuację regionów w Polsce.

Rząd RP był zawsze orędownikiem silnego udziału regionów w polityce spójności. W Polsce idea decentralizacji jest mocno zakorzeniona – w każdej kolejnej perspektywie udział regionów we wdrażaniu polityki spójności rośnie. Obecna perspektywa finansowa 2021-2027 to najwyższy poziom decentralizacji środków

z polityki spójności od momentu wstąpienia Polski do Unii Europejskiej w 2004 r. Samorządy regionalne odpowiadają za realizację 16 programów, których alokacja wynosi ok. 44% wszystkich środków polityki spójności. Łączna kwota środków zarządzana na poziomie regionalnym wynosi 33,5 mld euro. Dla porównania w perspektywie finansowej 2014-2020, samorządy regionalne odpowiadały za wydatkowanie 40% alokacji, a w perspektywie 2007-2013 – 25%.

Te, kompetencje samorządów, wypracowane na przestrzeni ostatnich perspektyw finansowych, należy wzmacniać, a nie burzyć ten porządek i budować nowy system zupełnie od początku. Skutkowałoby to słabszym dostosowaniem interwencji polityki spójności do regionalnych i lokalnych potencjałów i uwarunkowań rozwoju poszczególnych terytoriów, a tym samym pogorszyłoby efektywność i skuteczność tej polityki.

Rząd RP podejmuje następujące działania w celu wzmocnienia pozycji regionów w polityce spójności.

1. W dniu 3 października 2024 r. zostało przyjęte przez Komitet Rady Ministrów ds. Europejskich „Stanowisko Rządu RP w sprawie roli spójności w UE i przyszłości polityki spójności po 2027 roku”. Dokument ten jasno wskazuje, że wdrażanie polityki spójności powinno być realizowane w modelu zarządzania dzielonego i wielopoziomowego zarządzania oraz zasady partnerstwa i subsydiarności, w których istotną rolę w programowaniu i wdrażaniu polityk odgrywają władze regionalne, partnerzy społeczni, gospodarczy i reprezentujący społeczeństwo obywatelskie. Polityka spójności powinna być obecna we wszystkich regionach w połączeniu z koncentracją wsparcia UE przede wszystkim w tych najslabiej rozwiniętych.
2. Ministerstwo uczestniczy w pracach i dyskusji nt. przyszłości polityki spójności na forum europejskim i krajowym, w tym także w ramach wielostronnych i bilateralnych kontaktów z innymi państwami członkowskimi i instytucjami UE. W ramach tej debaty, prezentowane są postulaty zawarte w stanowisku Rządu, w tym silne poparcie dla polityki spójności w ujęciu terytorialnym z silną rolą regionów, jako podmiotów zaangażowanych w programowanie i wdrażanie polityki spójności. Przykładem silnego głosu w tej sprawie było wystąpienie Pana Jana Szyszko, Sekretarza Stanu w MFIPR w trakcie seminarium w dniu 9 października br., które odbyło się w ramach European Week of Regions and Cities w Brukseli.
3. O znaczeniu regionów w pracach Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej świadczy także stała współpraca z reprezentantami regionów na temat kształtu przyszłej polityki spójności. Głos przedstawicieli regionów jest jak najbardziej słyszalny i brany pod uwagę. Przedstawiciele samorządów terytorialnych są zapraszani do udziału w pracach eksperckich, spotkaniach i konferencjach oraz konsultujemy z nimi dokumenty strategiczne dotyczące przyszłości polityki spójności.

Nawiązaliśmy także silną współpracę z Europejskim Komitetem Regionów, który jest istotnym wyrazicielem głosu tego środowiska w pracach na forum europejskim.

4. Stanowisko Polski w zakresie przyszłości polityki spójności, w tym silna rola regionów, są i nadal będą mocno promowane w trakcie kolejnych prac na forum europejskim, takim jak posiedzenie Rady ds. Ogólnych w dniu 28 listopada 2024 r. Rola regionów we wdrażaniu polityki spójności będzie ważnym tematem w trakcie wydarzeń polskiej prezydencji w Radzie UE, która rozpoczyna się 1 stycznia 2025 r. Między innymi kwestiom rozwoju regionalnego i wymiaru terytorialnego będzie poświęcony jeden dzień z 2-dniowej konferencji „Rozwój po europejsku. Jaka polityka rozwoju dla bezpiecznej, odpornej i globalnie konkurencyjnej Unii Europejskiej?”, organizowanej w Krakowie w dniach 30-31 stycznia 2025 r.

Mając na uwadze powyższe chciałabym zapewnić o silnym zaangażowaniu Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej w starania o korzystne dla naszego kraju i polskich regionów rozwiązania dotyczące kształtu polityki spójności po 2027 r.

Z poważaniem

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

/podpisano elektronicznie/